

Pijn bij kanker

Pijnbestrijding

Wat is pijn bij kanker of oncologische pijn?

Oncologische pijn is, zoals het woord 'oncologisch' al zegt, een pijn die ontstaat bij kanker. Dit ontstaat wanneer de tumor in de weefsels en of in de zenuwen doorgroeit, dan kunnen deze beschadigen. Er komen dan stofjes vrij die de pijnzenuwen prikkelen. Dit wordt via het ruggenmerg doorgegeven aan de hersenen en dit geeft een pijngevoel.

Pijn bij kanker bestaat uit een combinatie van de eerder genoemde soorten pijn, namelijk:

De pijn die direct veroorzaakt wordt door de kanker, zoals

- nociceptieve pijn: door ingroei van een tumor
- neuropatische pijn: als er sprake is van doorgroei in zenuwweefsel
- viscerale pijn: als het weefsel rondom de organen aangetast is

Er kan ook een pijn ontstaan als gevolg van de behandeling van kanker, zoals

- neuropatische pijn aan handen en voeten als gevolg van chemotherapie;
- een pijnlijke mond (nociceptieve pijn) door slijmvliesontsteking als gevolg van chemotherapie of bestraling of chronische pijn na een operatie.

Pijnmedicatie

De meeste patiënten met kanker, die pijn hebben, kunnen door middel van medicamenten worden behandeld. Hierbij moet een aantal principes in acht worden genomen. Belangrijk is dat u niet moet wachten met het innemen van de medicatie tot de pijn onhoudbaar is. U moet proberen de pijn voor te zijn. Neem een pijnstiller zo regelmatig mogelijk in. Op die manier kunt u de terugkeer van pijn voorkomen. Bij krachtige pijnstillers (morfine-achtige middelen), hoeft men bij pijn door kanker niet bang te zijn voor verslaving of voor problemen met de ademhaling. Er is dus geen reden om terughoudend te zijn met pijnstillers. Het is niet zo dat het gebruik van pijnstillers in een vroeg stadium van de ziekte tot gevolg heeft dat in een later stadium de middelen niet meer werkzaam zullen zijn. Een zekere gewenning kan verwacht worden, maar het is in de meeste gevallen mogelijk de dosering van de medicamenten te verhogen zonder dat deze onwerkzaam worden.

Behandeling

Medicamenten worden toegediend volgens de zogenaamde pijnladder. Hierbij worden stapsgewijs middelen gegeven met een sterkere pijnstillende werking. De stappen van de pijnladder worden één voor één besproken.

Stap 1:

Paracetamol en ontstekingsremmende pijnstillers

Tot deze groep behoren de meeste huis-, tuin- en keukenpijnstillers. Naproxen, Diclofenac, Ibuprofen en Paracetamol. Deze middelen zijn zeer effectief bij lichte tot matige pijn, ongeacht de oorzaak van de pijn. Behalve een pijnstillende werking hebben ze ook nog een ontstekingsremmende en een koortswerende werking.

Stap 2:

Zwakke morfine-achtige middelen in combinatie met een middel uit stap 1

Als u ondanks een middel uit stap 1 in de juiste dosering, toch nog pijn krijgt, dan heeft het geen zin om deze dosering te verhogen. U moet dan een middel uit stap 2 toevoegen. Middelen zoals Codeïne, Tramadol, Tapentadol of Temgesic hebben in lichte mate het effect van Morfine. Het is ook mogelijk om in stap 2 neuropathische pijnmedicatie toe te voegen. Middelen zoals Pregabaline, Amitriptyline, Nortriptyline en Duloxetine.

Stap 3:

Morfine-achtige middelen, al dan niet in combinatie met een middel uit stap 1

Morfine is op zichzelf een snel en kortwerkend middel. Maar er zijn middelen met een vertraagde afgifte, zodat de werkingsduur verlengd wordt. De bekendste van deze middelen is Oxycodon, Fentanyl, Methadon en Hydromorfon. .

Bij plotseling staken van Morfine kunnen ontwenningsverschijnselen optreden. Soms kan het gebruik van Morfine worden gestopt omdat de pijn door de behandeling van de kanker afneemt of omdat een zenuwbehandeling is verricht. In dat geval is medische begeleiding nodig om het gebruik van de Morfine af te bouwen omdat hierbij ontwenningsverschijnselen kunnen optreden (versnelde hartslag, zweten).

Stap 4:

Invasieve pijnbestrijding.

Met invasieve pijnbestrijding worden een aantal technieken bedoeld zoals zenuwbehandelingen en ook katheters waardoor medicatie door middel van een pomp wordt toegediend voor langdurige pijnstilling. Deze technieken zijn effectiever dan behandeling door middel van medicamenten. Ze worden bewaard voor die gevallen, waar medicamenten tekort schieten; wanneer de pijn onaanvaardbaar is, of wanneer de bijwerkingen van de medicamenten onaanvaardbaar zijn. Voor deze bijzondere technieken zijn aparte folders beschikbaar.

Vragen

Als u nog vragen heeft kunt u contact opnemen met de poli pijnbestrijding.

Poli Pijnbestrijding Volendam: telefoonnummer (0229) 257505

email: pijnpoli@wlz.nl

Poli Pijnbestrijding Hoorn: telefoonnummer (0229) 257 646

email: pijn@westfriesgasthuis.nl

Notities:

Locatie Enkhuizen

Molenweg 9b
1601 SR Enkhuizen
T. 0228 312 345

Locatie Hoorn

Maelsonstraat 3
1624 NP Hoorn
T. 0229 257 257

Locatie Purmerend

Waterlandlaan 250
1441 RN Purmerend
T. 0299 457 457

Locatie Volendam

Heideweg 1b
1132 DA Volendam
T. 0229 257 500

Postbus 600, 1620 AR Hoorn

www.dijklander.nl
info@dijklander.nl

FLD-00144-NL 31-05-2021